

Total No. of Printed Pages—6

3 SEM TDC RD G 1

2 0 1 9

(November)

RURAL DEVELOPMENT

(General)

Course : 301

(Social Sector of Rural India)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32/24

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ উত্তৰ দিয়া/শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা : $1 \times 8 = 8$

Answer the following questions/Choose the correct answer of the following :

- (a) একক পৰিয়াল ব্যৱস্থাৰ এটা সুফল লিখা।

Mention one merit of nuclear family system.

- (b) ২০১১ চনৰ লোকপিয়ল মতে ভাৰতৰ মুঠ জনসংখ্যাত গ্ৰাম্য জনসংখ্যাৰ শতকৰা হাৰ হ'ল

According to the population Census of 2011, the percentage of rural population in the total population of India is

- (i) 68.84
(ii) 72.19
(iii) 65.5
(iv) 31.16

(c) প্ৰাপ্তবয়স্ক শিক্ষাৰ লক্ষ্য কি ?

What is the aim of adult education?

(d) ভাৰতৰ গ্ৰাম্য অঞ্চলত শিশু মৃত্যুৰ হাৰ উচ্চ হোৱাৰ এটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।

Mention one cause of high infant mortality rate in rural area of India.

(e) ভাৰত চৰকাৰে গ্ৰহণ কৰা সৌভাগ্য আঁচনিখনৰ উদ্দেশ্য কি ?

What is the objective of Saubhagya Scheme launched by the Government of India?

(f) তলৰ কোনটো ভাৰতৰ গ্ৰাম্য অঞ্চলত জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ হাৰ বেছি হোৱাৰ কাৰণ নহয় ?

Which of the following is not a cause of high birthrate in rural area of India?

(i) পৰিয়াল পৰিকল্পনা সেৱাসমূহৰ অভাৱ

Lack of family planning services

(ii) দৰিদ্ৰতা

Poverty

(iii) উচ্চ শিশু মৃত্যুৰ হাৰ

High infant mortality rate

(iv) একক পৰিয়াল ব্যৱস্থাৰ উপস্থিতি

Presence of nuclear family system

(g) মধ্যাহ্ন-ভোজন আঁচনিখনৰ এটা উদ্দেশ্য লিখা।
Mention one objective of the Mid-day
Meal Programme.

(h) বাল্য বিবাহৰ এটা কুফল লিখা।
Write an evil effect of child marriage.

2. তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা (প্রতিটো
150 শব্দৰ ভিতৰত) : 4×4=16

Write short notes on any *four* of the following
(within 150 words each) :

(a) জাতি প্ৰথাৰ আসোঁৱাহসমূহ
Defects of caste system

(b) বাল্যবিবাহৰ কাৰণসমূহ
Causes of child marriage

(c) ভাৰতৰ গ্ৰাম্য অঞ্চলৰ শিক্ষাখণ্ড
Education sector in rural India

(d) গ্ৰাম্য জনসংখ্যাৰ স্বাস্থ্যখণ্ডৰ সমস্যাৰাজি
Problems of the health sector of the
rural population

(e) গ্ৰাম্য উন্নয়নত গাঁও সভাৰ গুৰুত্ব
Importance of Village Council in rural
development

তলৰ প্রশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখা (প্রতিটো 500 শব্দৰ ভিতৰত) :

Answer the following questions (**within 500 words** each) :

3. (a) গ্রাম্য অঞ্চলত প্রচলিত সামাজিক অনুষ্ঠানসমূহে সামাজিক বিকাশত কেনেদৰে প্ৰভাৱ পেলায়, আলোচনা কৰা। 12
- Discuss how the traditional social institutions of rural areas impact on social development.

অথবা / Or

- (b) ভাৰতৰ গ্রাম্য অঞ্চলত আৰ্থ-সামাজিক বৈষম্যতা সৃষ্টি কৰা উপাদানবোৰ আলোচনা কৰা। 12
- Discuss the factors that cause socio-economic inequality in rural India.

4. (a) ভাৰতবৰ্ষৰ গ্রাম্য অঞ্চলৰ জনসংখ্যাৰ গাঁথনিৰ পৰিৱৰ্তনৰ গতিবিধিৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰা। 11
- Analyze the trends of changes in population composition of rural area of India.

অথবা / Or

- (b) গ্রাম্য বহিঃপ্রব্ৰজনৰ কাৰণবোৰ আলোচনা কৰা। গ্রাম্য বহিঃপ্রব্ৰজনৰ ফলত ভাৰতৰ গ্রাম্য অঞ্চলত কেনে প্ৰভাৱ পৰিছে? 6+5=11

Discuss the causes of rural out-migration. How has rural out-migration affected rural area of India?

5. (a) সংহত শিশু উন্নয়ন সেৱা (ICDS) আঁচনিখনৰ উদ্দেশ্য আৰু কাৰ্যাৱলীৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা। 11

Describe the objectives and functions of Integrated Child Development Services (ICDS) Scheme.

অথবা / Or

- (b) মহিলা সবলীকৰণৰ গুৰুত্ব বিচাৰ কৰা। মহিলা সবলীকৰণৰ বাবে ভাৰত চৰকাৰে গ্ৰহণ কৰা যি কোনো দুখন আঁচনিৰ বিষয়ে আলোচনা আগবঢ়োৱা। 6+5=11

Examine the importance of women empowerment. Discuss any two schemes undertaken by the Government of India for women empowerment.

6. (a) গ্ৰাম্য অঞ্চলৰ স্বাস্থ্যখণ্ডৰ বিকাশৰ বাবে ভাৰতত গ্ৰহণ কৰা আঁচনিবোৰ পৰ্যালোচনা কৰা। 11

Critically discuss the schemes undertaken for the development of rural health sector in India.

অথবা / Or

- (b) ৰাষ্ট্ৰীয় স্বাস্থ্যনীতি (২০১৭)ৰ লক্ষ্য, নীতিসমূহ আৰু উদ্দেশ্যসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 11

Discuss the goal, principles and objectives of National Health Policy, 2017.

7. (a) ভাৰতৰ গ্ৰাম্য অঞ্চলৰ বাসগৃহৰ সমস্যা দূৰ কৰিবৰ বাবে লোৱা আঁচনিবোৰৰ সফলতা আৰু বিফলতাৰ ওপৰত আলোচনা আগবঢ়োৱা। 11

Discuss the success and failures of the schemes taken to solve the problem of rural housing in India.

অথবা / Or

- (b) গ্ৰাম্য অঞ্চলৰ বাসগৃহ, অনাময় ব্যৱস্থা আৰু খোৱাপানীৰ ব্যৱস্থাত দেখা পোৱা সমস্যাবোৰ আলোচনা কৰা। 11

Discuss the problems noticed in the housing, sanitation and drinking water in rural area.
